

ภาษาไทยวิกฤต

ภาษาไทยวิกฤต (Thai Language Crisis) ในที่นี้หมายถึง สถานการณ์ที่ภาษาไทยอยู่ในขั้นล่อแหลมต่ออันตราย¹

ที่ว่า **ล่อแหลมต่ออันตราย** เพราะเกิดความอ่อนด้อยในทักษะการใช้ภาษาไทย เกี่ยวกับการพูด การเขียน การอ่าน ของคนไทยทุกระดับ ตัวอย่างเช่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 บางส่วนยังอ่านและเขียนภาษาไทยไม่ได้ นักเรียนที่เรียนสำเร็จมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้วสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ด้วยคะแนนวิชาภาษาไทยต่ำกว่า 50% ถึงร้อยละ 54 เป็นต้น การแก้ไขจะต้องทำอย่างต่อเนื่องตลอดไป ไม่ใช่ฮือฮากันปีละครั้งตอนใกล้ๆ วันที่ 29 กรกฎาคม แล้วก็ซิมเซาเจียบหายไปอย่างที่เป็นอย่างมาแล้วทุกปี

ความเป็นมา

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเอกลักษณ์ของชนชาติไทย เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของชาติที่จะต้องหวงแหน ผู้เขียนเคยเขียนไว้ในเรื่อง **การพูด**² และในหนังสือ **การศึกษาไทย**³

ว่า “...เมื่อใดเราสูญเสียวัฒนธรรมทางภาษา เมื่อนั้นจะสูญชาติ” และยังคงอยู่เสมอว่า เรื่องของภาษาไทยเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงมาตลอดเวลา 30 - 40 ปีแล้ว และสถานการณ์รุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ

ในสมัยที่ประเทศไทยยังปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์นั้น พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงห่วงใยในการใช้ภาษาไทยมาก พระองค์ไม่ต้องการให้เกิดความอ่อนด้อยในทักษะการใช้ภาษาไทย ที่เห็นได้ชัดเจน เช่น **พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4** แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงใส่พระทัยในการใช้ภาษาไทยของคนไทยทั้งหลายเป็นอย่างมาก พระองค์ได้ทรงพระราชทานพระราชกระแสทั้ทวงแนะนำตักเตือนคนทุกระดับตั้งแต่ขุนนาง ข้าราชการ ไปจนถึงชาวบ้านทั่วไปทั้งเรื่อง การเขียน การอ่าน การพูด และการใช้ภาษาไทย ยิ่งเป็นผู้รู้ยิ่งงวดขันเป็นพิเศษ เนื่องจากคนเหล่านั้นจะเป็นตัวอย่างแก่คนอื่น ๆ อีกมาก ในรัชกาลนี้พระองค์ได้โปรดเกล้าฯ ให้ออกประกาศเกี่ยวกับการใช้คำภาษาไทยหลายเรื่อง เพื่อให้ศัพท์ให้ตรงความหมาย เช่น

1 วิกฤต, วิกฤติ : พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (หน้า 1070)

2 สารานุกรมศึกษาศาสตร์. ฉบับที่ 37 (หน้า 95 - 103)

3 การศึกษาไทย. (หน้า 153 - 162)

196 ประกาศเดือนสติคำที่เรียกชากศพ พ.ศ. 2401 ในประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 เล่ม 1 หน้า 150-151 ⁴ ดังนี้

ศพ

... คำเรียกชากศพนั้นถูกแล้ว ให้ใช้เขียนหนังสือและกราบทูลว่าศพนั้นแหละ ใครอย่าอุตริคิดตามชาววัด คิดค้นไปเขียนบ้าง กราบทูลบ้าง ว่า “อสุภ อสภ อาสภ” อย่างใดอย่างหนึ่งเลย คำว่าศพนี้ออกจากคำมคธว่า จโว เป็นแท้ไม่ใช่คำอื่น

นอกจากนั้นในหนังสือเล่มเดียวกัน ยังได้กล่าวถึงความห่วงใยของรัชกาลที่ 4 ที่ทรงมีต่อการใช้ภาษาไทยไว้ในหน้า 65 อีก ดังต่อไปนี้

สำหรับผู้ใช้ภาษาไทยผิดๆ นั้น ทรงมีวิธีการลงโทษหลายวิธีด้วยกัน นับตั้งแต่ “ทรงแข่งไว้ว่าให้ศิระล้านเหมือนหลวงตาในวันโกนเป็นนิจวันินดรไป” “โปรดให้อาลักษณ์ปรับเสียค่าละเพื่อง” จนกระทั่ง “ให้กวาดซานหมาก และล้างน้ำหมากในท้องพระโรง”

พระอัจฉริยภาพทางภาษาไทยของ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้นเป็นที่ยอมรับทั่วไป ในหนังสือ **หลักภาษาไทย** ซึ่งใช้กันแพร่หลายอยู่สมัยหนึ่ง (ประมาณ พ.ศ.2460 ถึง พ.ศ.2500) ได้นำพระบรมราชาธิบายในการใช้คำบางคำของพระองค์มาใช้คือ 179. ประกาศให้ใช้คำว่า กับ , แก่ , แต่ , ต่อ , ใน , ยัง , ในที่ควร ปีมะแม พ.ศ.2402 หน้า 177 - 178 ของประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 เล่ม 2 ⁵

ในรัชสมัย **พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว** พระผู้ทรงได้รับพระสมญานามว่า พระ

ราชบิดาแห่งการศึกษาไทย พระองค์โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียนหลวงแห่งแรกขึ้นใน พ.ศ.2414 ด้วยจุดมุ่งหมายว่า “ฝึกหัดเล่าเรียนเพื่อจะให้รู้หนังสือ รู้จักคิดเลข และขนบธรรมเนียมราชการให้ชัดเจน จะได้รับราชการฉลองพระเดชพระคุณต่อไป” ⁶

ในรัชกาลของพระองค์ได้มีความสัมพันธ์กับต่างประเทศมาก พระองค์ทรงส่งสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอไปศึกษาต่อในประเทศยุโรปหลายประเทศ ในครั้งนี้พระองค์ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่พระเจ้าลูกยาเธอหลายประการ ในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องภาษาไทย ตอนหนึ่งตรัสว่า

“...ให้ออกไปเรียนภาษาวิชาการในประเทศยุโรปนั้น ไซ้จะต้องการเอามาใช้แต่เฉพาะภาษาฝรั่งหรืออย่างฝรั่งนั้นอย่างเดียว ภาษาไทยและหนังสือไทยซึ่งเป็นภาษาของตัวเองและหนังสือของตัวเองจะต้องใช้อยู่เป็นนิจ... วิชาความรู้ที่มีผู้แต่ง (เป็นภาษาไทย) ยังมีน้อย...จึงยังไม่พอที่จะเล่าเรียนจึงต้องไปเรียนวิชาภาษาอื่นเพื่อจะได้เรียนวิชาให้กว้างขวางออก แล้วกลับเอามาใช้เป็นภาษาไทยทั้งสิ้น... ถ้ารู้แต่ภาษาต่างประเทศ ไม่รู้อ่านเขียนแปลลงเป็นภาษาไทยได้ ก็ไม่มีประโยชน์อันใด...”

⁴“เอกสารรัชกาลที่ 4” **แนวพระราชดำริเก๋ารัชกาล** (หน้า 64)

⁵“เอกสารรัชกาลที่ 4” **แนวพระราชดำริเก๋ารัชกาล** (หน้า 65)

⁶“ประกาศเรื่องโรงเรียน” **การศึกษาไทย** (หน้า 44-45)

พระบรมราชาทานนี้ พระราชทานเมื่อ พ.ศ.2428⁷

ในรัชสมัย **พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว** พระองค์ได้ทรงห่วงใยในการใช้ภาษาไทยเป็นอย่างมาก ความห่วงใยเหล่านั้นปรากฏในพระราชนิพนธ์จำนวนมากของพระองค์ ซึ่งทรงดำเนินตามรอยพระยุคลบาทของพระบรมราชชนกทุกประการ ยิ่งกว่านั้นพระองค์ยังทรงปลูกเร้ากระตุนความรักชาติ รักแผ่นดิน ให้แก่ประชาชนชาวไทย ทรงสร้างความเป็นชาตินิยมให้เกิดขึ้น ผู้เขียนเห็นว่าเรื่องชาตินิยมเป็นสิ่งจำเป็นมาก คนไทยปัจจุบันส่วนหนึ่งมีความรักชาติแต่ปากเท่านั้น

โคลงสยามานุสสติ

ใครรานใครรุกด้าว	แดนไทย
ไทยรบจนสุดใจ	ชาติดิน
เสียเนื้อเลือดหลังไหล	ยอมสละ สิ้นแล
เสียชีพไปเสียสิ้น	ชื่อก้องเกียรติงาม
หากสยามยังอยู่ยัง	ยืนยง
เราก็กเหมือนอยู่คง	ชีพด้วย
หากสยามพินาศลง	ไทยอยู่ ได้ฤ
เราก็กเหมือนมอดม้วย	หมดสิ้นสกุลไทย

รวม พร.

เมื่อ **ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย** อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตั้งแต่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 แล้ว บทบาทในการปกป้องรักษาภาษาไทยตกเป็นของคณะรัฐบาลและปวงชนชาวไทยทุกคน ในระยะเวลาที่ผ่านมา 75 ปี มีเสียงเรียกร้องของบุคคลทุกระดับให้ช่วยกันใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง มีมากและดั่งขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้เพราะปรากฏว่าการใช้ภาษาไทย ทั้ง

การพูด การเขียน การศึกษาเล่าเรียน มีความบกพร่องมากขึ้นด้วยสาเหตุหลาย ๆ ประการ เป็นต้นว่า

การพูดภาษาไทยไม่ถูกต้อง การพูดไม่ถูกต้องในที่นี้ไม่ได้หมายถึง การพูดไม่ชัด การพูดเหน่อ หรือการพูดภาษาถิ่น แต่หมายถึง **การพูดของบุคคล 3 ประเภท** ต่อไปนี้

1. ประเภทพูดภาษาไทยปนภาษาต่างด้าว เช่น พูดไทยคำฝรั่งคำ
2. ประเภทพูดออกเสียง ร.เรื่อ เป็น ล.ลิง และ ล.ลิง เป็น ร.เรื่อ
3. ประเภทพูดคำควบคำกล้าไม่ได้

สาเหตุหนึ่งของการพูดภาษาไทยคำฝรั่งคำ อาจเป็นเพราะความเข้าใจผิดของผู้พูดที่คิดว่า ถ้าพูดอย่างนั้นแล้วจะทำให้ผู้ฟังคิดว่าผู้พูดมีความรู้สูง เป็นคนมีการศึกษาดีแต่จริงๆ แล้วคงจะไม่ใช่เป็นการเข้าใจผิดมากกว่า การพูดไทยคำฝรั่งคำเป็นนิสัยเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล บางท่านเกิดในต่างประเทศและอยู่ต่างประเทศเป็นเวลานานแต่เวลาพูดภาษาไทยไม่มีภาษาต่างด้าวปะปนเลย เป็นบุคคลที่น่ายกย่อง

สาเหตุหนึ่งของการพูดออกเสียง ร.เรื่อ เป็น ล.ลิง และ ล.ลิง เป็น ร.เรื่อ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช อดีตนายกรัฐมนตรียุคหนึ่งเคยเขียนไว้ในเรื่อง **“ช่วยด้วย”**⁸ ในนิตยสารรายเดือน **หนอนหนังสือ** ฉบับปฐมฤกษ์ หน้า 6-8 ตอนหนึ่งดังนี้ “...ตัว ร.เรื่อ และ ล.ลิง ในภาษาไทยทุกวันนี้ไร้ความหมายเสียแล้ว เพราะคนไทยพวกหนึ่งคิดว่าตัวอักษรสองตัวนี้ใช้แทนกันได้ ไม่ใช่แต่เวลาออกเสียงเท่านั้น แต่รวมทั้งใช้แทนกันในการเขียนหนังสือก็ได้ด้วย ... ‘เครื่องวาง’ กลายเป็น ‘เครื่องวาง’ นั้น พบ

⁷“เอกสารรัชกาลที่ 5” **แนวพระราชดำริเกำรัชกาล** (หน้า 181-182)

⁸**หนอนหนังสือ** ฉบับปฐมฤกษ์ (หน้า 6 - 8)

อยู่บ่อยๆ ‘โรง’ กับ ‘โลง’ ดูเหมือนจะใช้แทนกันได้ ‘ละครลงโลง’ คิดดูก็โกล້ความจริงเพราะเมืองไทยเดี๋ยวนี้หาละครดี ๆ ดุยาก ที่เคยเห็นมานั้นพิลึกพิลั่นอย่างไม่น่าเชื่อ ‘เปล่งปลั่ง’ กลายเป็น ‘เปร่งปรัง’ ‘แปร่งพัน’ เป็น ‘แปลงพัน’ ‘โลหิต’ เป็น ‘โรหิต’ ‘ตลิ่ง’ เป็น ‘ตริง’ ก็เคยเห็น จะทำอย่างไรกันดี

ภาษาจีนไม่มีตัว ร. มีแต่ตัว ล. เพราะฉะนั้นอะไร ๆ ก็เขียนด้วยตัว ล. หหมด ‘ล่ำคาญ เจลัญ ลีบ ล้อน ลัฐท่ามะนูน’ ลู้แล้วลู้ลุดไป (รู้แล้วรู้รอดไป) ส่วนภาษาญี่ปุ่นไม่มีตัว ล. มีแต่ตัว ร. เพราะฉะนั้นอะไรก็เขียนด้วยตัว ร. หหมด ‘รอยกระทง ข้าวสารี ริงค่างปางชะนี เรียบเคียง ว่าพรางทางตระโบมโรม เร้า’ สิ้นเคราะห์ไป

แต่ภาษาไทยมีทั้ง ร. และ ล. แต่ก่อนผมเคยนึกว่าเป็นบุญของภาษาแต่เดี๋ยวนี้กลายเป็นกรรมเสียแล้ว เพราะคนไทยเดี๋ยวนี้ไม่เห็นความแตกต่างหรือมิฉะนั้นก็เห็นว่าความแตกต่างถึงมีก็ไม่สำคัญ...” ท่านย้ำว่า “เมื่อคนมันมีโคตรและเทือกเถาเหล่ากออย่างนั้น มันก็ต้องออกเสียงอย่างนั้น” ท่านว่าของท่าน แต่ผู้เขียนมีความเห็นว่า **เมื่อเกิดเป็นคนไทย อยู่ในเมืองไทยเรียนหนังสือไทยในโรงเรียนไทย ก็ควรจะฝึกฝนออกเสียง ร. เรือ ล. ลิง ให้ได้** เพราะเป็นสิ่งที่ฝึกได้ (ไม่ได้เป็นอเวไนยชน) แม้แต่ชาวต่างประเทศบางคนที่มาอยู่เมืองไทย หัดพูดภาษาไทยและเรียนภาษาไทย เขายังพูดได้ชัดเจนไม่มีที่ติเลยก็มีไม่ใช่น้อย

ส่วน **การพูดคำควบกล้ำไม่ได้** ส่วนหนึ่งคงเป็นเพราะขาดการฝึกฝนในทางที่ถูกต้อง และส่วนหนึ่งอาจจะพูดเลียนแบบภาษาลาวซึ่งภาษาลาวไม่มีคำควบกล้ำ

ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยตกต่ำ

ถ้าพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในปัจจุบันจะเห็นว่าตกต่ำลงมาก เมื่อเร็ว ๆ นี้สำนักงานเลขาธิการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศว่า ในปีการศึกษา 2549 นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (ผู้เขียนสงสัยว่าทำไมจึงเลื่อนชั้นจากชั้น ป.1 , ป.2 ได้) ยังอ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้มีจำนวนมากถึงร้อยละ 12 และสำนักงานการอุดมศึกษา ประกาศผลการสอบโอเน็ตวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏว่า ในจำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมดจำนวน 313,147 คน มีผู้ที่สอบวิชาภาษาไทยได้คะแนนเกิน 50% เพียง 146,152 คน นั่นคือ สอบวิชาภาษาไทยตกเป็นจำนวนถึงร้อยละ 54 แสดงให้เห็นว่าเด็กไทยมีมาตรฐานการศึกษาวิชาภาษาไทยต่ำ

ความต้องการที่จะแก้ไขข้อบกพร่อง

ข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทยมีมากขึ้นเรื่อยๆ เสียงเรียกร้องให้ช่วยกันแก้ไขก็ตามมา เพียงครึ่งหลังของเดือนกรกฎาคม 2550 จากพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ **เดลินิวส์** เพียงฉบับเดียว มีดังนี้

20 กรกฎาคม : แอ๊บแบ้ว พุดไม่ชัดทำภาษาไทยวิบัติ

24 กรกฎาคม : ปลุกคนไทยหวงแหนภาษาถิ่น

27 กรกฎาคม : ในหลวงทรงห่วงใย ‘ภาษาไทย’ เปลี่ยนไป ทำให้ฟังแล้วแปลก

28 กรกฎาคม : กระทรวงศึกษาธิการยอมรับ เด็กไทยใช้ภาษาไม่ถูก ตะลึงมากกว่าครึ่ง

29 กรกฎาคม : วันภาษาไทยแห่งชาติ
'ศุภยุทธ์' หนุนปัญหาภาษาไทยเป็นวาระแห่งชาติ

29 สิงหาคม 2550 พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวทรงย้ายให้คณะทูตเห็นถึงความสำคัญของ
ภาษาไทย ทรงเตือนสติผู้ไปใช้ชีวิตต่างแดน ต้อง
ไม่ลืมภาษาไทย ไทยเจริญมานานแล้วมีอักษรมาตั้ง
แต่ยุคกลางซึ่งฝรั่งยังไม่เจริญ

ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสะอ้าน อดีต
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวถึงปัญหา
การใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้องในปัจจุบันว่า "ภาษาไทย
เป็นปัญหาของการศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะการ

ศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากผลสัมฤทธิ์การเรียน
ภาษาไทยของเด็กนักเรียนเฉลี่ยร้อยละ 50 อยู่ใน
ระดับที่ไม่น่าพอใจโดยปัญหาเด็กอ่านหนังสือไม่ออก
เขียนไม่ได้ การใช้ภาษาไทยไม่เหมาะสม หรือการใช้
ภาษาไทยปนกับภาษาต่างประเทศ"

ผู้เขียนเคยเขียนบทความเรื่อง วิกฤตของ
ภาษาไทยไปบ้างแล้วโดยลงพิมพ์ในวารสารต่างๆ บ้าง
พิมพ์อัดสำเนาแจกบ้าง และคงจะต้องทำต่อไป

หนังสือพิมพ์รายวัน **เดลินิวส์** ฉบับวันอังคารที่
29 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 หน้า 5 ตอนหนึ่งเขียนไว้
ดังนี้

“วันภาษาไทยแห่งชาติ” หากปี 2550 ทั้งปีรัฐบาลจัด
ให้เป็น “ปีรณรงค์การใช้ภาษาไทย” เฉลิมพระเกียรติ
ในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา●
“ตรีศูล” เห็นด้วยกับรมต.ศึกษาฯ วิจิตร ศรีสะอ้าน
และผู้รู้ด้านภาษาไทยย้อนกลับไปเน้นเด็ก “อ่านไทย”
ปลูกฝังการพูดถูกต้องชัดถ้อยชัดคำ● เรียนท่าน
ว่าระดับ ชิงแก่ ก็ต้องพัฒนา... ภาคราชการอธิบดี,
ปลัดที่พูดออกวิหุ, ที่วิบ่อยุดต้องรู้จัก. เรือ ล.ลิงและ
ควบกล้า จะขอบคุณถ้าภาคเอกชนสถาปนันนี้จะพูดไทยชัดมั่ง●
การใช้ภาษาก็ต้องตัวเข้ม ราชการเราเองทะเล่ทะเล่ล่า่นับเลข แบบฝรั่ง
นำดำหน้อย่างยั้ง... 2.5 พันล้าน, 5.2 หมื่นล้าน... ทำไม่ไม่เป็น 2 พัน
5 ร้อยล้าน, 5 หมื่น 2 พันล้าน ...นั่นสิ! จะรณรงค์หัวข้อใดก็แล้วแต่ คุณบู่
ราชการนั้นแหละทำให้ถูกก่อนใคร!

หนังสือพิมพ์รายวันฉบับเดียวกัน ประจำวันพุธที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2550 เขียนไว้ดังนี้ (ล้วนแต่กระตุ้นให้ช่วยกันแก้ไขความบกพร่องของการใช้ภาษาไทยทั้งนั้น)

..... ❁ วันนั้นนอกจากตรงกับวันสำคัญทางศาสนา
อาสาฬหบูชา แล้ว ยังเป็นวันสำคัญของไทยอีก
 วันหนึ่งคือ **วันภาษาไทยแห่งชาติ** โดยกำหนด
 จากวันที่ **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว** ทรงร่วม
 อภิปรายกับผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมวิชาการของ
ชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์จุฬาฯ ในปี
 2505 ❁ พระองค์ทรงแสดงความเป็นห่วง
 หลายครั้ง ถึงการใช้ **คำฟุ่มเฟือย** ออกเสียงไม่ถูก
ต้องตามอักขระวิธี 45 ปีผ่านมา พระองค์ยังต้องทรงเป็นกังวลอีกกับ การ
 เปลี่ยนแปลงที่ไม่พึงประสงค์ โดยเฉพาะ **วรรณยุกต์** ที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ !!
 ❁ อย่าคิดว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย เพราะ **วัฒนธรรม** ที่สำคัญที่สุด
 ของประเทศไทย คือ **ภาษาไทย** อย่าปล่อยให้ **วัฒนธรรมต่างชาติ** เข้ามา
 ซึมสลาย รากเหง้า ของเราเลย !! ❁ เกินเวลาแล้วที่ทุกคนควร
 ตระหนักเกี่ยวกับการใช้ **ภาษาไทย** ให้ถูกต้อง แล้วก็ต้องฝากถึง
กระทรวงวัฒนธรรม และ **กระทรวงศึกษาธิการ** เป็นหลักในการสังคายนา
ระบบการเรียนการสอนภาษาไทยกันใหม่ ?? ❁

ประมวลความวิกฤตของภาษาไทย

เมื่อประมวลแล้วจะเห็นว่า ความวิกฤตของ
 ภาษาไทยนั้นมีมาก เกิดขึ้น และมีอยู่ในคนไทยทุก
 ระดับอายุ ทุกระดับการศึกษา ทุกระดับอาชีพ ซึ่ง
 กระทบกับทุกคน ยกเว้นคนที่ไม่ใส่ใจเกี่ยวกับเรื่องนี้
 เท่านั้น

ระดับนักเรียน นิสิต นักศึกษา

1. เด็กไทยส่วนหนึ่งเรียนอยู่ในระดับชั้น
 ประถมปีที่ 3 แล้วยังอ่านและเขียนหนังสือไม่ได้ เป็น
 จำนวนมาก
2. เด็กส่วนหนึ่งไม่ได้รับการสอน และฝึกฝน
 จากพ่อแม่ผู้ปกครอง ในการออกเสียงที่ถูกต้อง
3. นักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้ว
 กว่าครึ่งมีความรู้พื้นฐานวิชาภาษาไทยต่ำ พวกนี้
 เมื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยด้วยพื้นฐานภาษาไทย
 ต่ำ ถ้าสามารถเรียนสำเร็จได้รับปริญญา มาตรฐาน
 ปริญญานั้นก็ต่ำไปด้วย

4. นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมักใช้
 ภาษาไทยในการพูดการเขียนแปลกๆ แม้จะเป็น
 ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว และเปลี่ยนไป
 เรื่อยๆ (fashion) แต่บางครั้งก็มีผลกระทบต่อการใช้
 ภาษาไทยเหมือนกัน

5. การที่นิสิตนักศึกษาอ่านหนังสือน้อย
 เป็นต้นเหตุของความอ่อนด้อยในทักษะการใช้ภาษา
 ไทยด้วย

ระดับผู้มีการศึกษา

ผู้มีการศึกษาทุกระดับ ส่วนหนึ่งขาดความ
 ประณีตและพิถีพิถันในการใช้ภาษาไทย ทำให้การ
 พูดสื่อสารไม่ถูกต้องมีมาก เช่น ออกเสียง ร.เรื่อ เป็น
 ล.ลิ่ง , ออกเสียงควบกล้าไม่ได้ , พูดไทยแซมด้วย
 คำภาษาอังกฤษ เป็นต้น ส่วนหนึ่งของคนพวกนี้มี
 ทั้งข้าราชการ , นักการเมือง (ตั้งแต่ ส.ส. , ส.ว. ,
 รมต. , นายกฯ) , ผู้ประกาศข่าว , ผู้สัมภาษณ์ , ผู้
 ถูกสัมภาษณ์ , วิทยากร (บางคน) ฯลฯ ล้วนทำตัว
 เป็นตัวอย่างที่เลวแก่เด็ก ๆ ทั้งนั้น

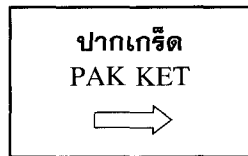
ระดับชาวบ้านทั่วไป

ยังไม่มีมาตรการใด ๆ ที่จะใช้ควบคุมดูแลเรื่องนี้แต่อย่างใดทั้งสิ้น คงปล่อยปละละเลยให้เป็นไปตามบุญตามกรรม

การเขียนผิด

วิกฤตของภาษาไทยนั้นนอกจากพูดผิด อ่านออกเสียงผิดแล้ว ยังมีการเขียนผิด ๆ มากขึ้น ซึ่งทำให้เกิดอักษรวิบัติ เมื่อออกเสียงผิดแล้วการเขียนก็เขียนตามเสียงนั้นก็เลยผิดไปด้วย เช่น

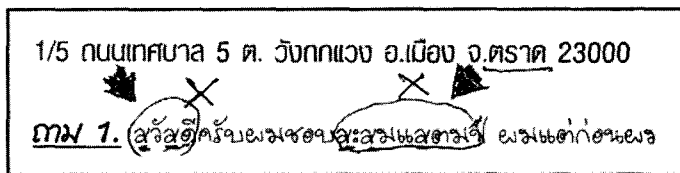
คำว่า **ปากเกร็ด** ออกเสียงเป็น **ปากเก็ด**
ป้ายบอกทางเข้าอำเภอปากเกร็ดจึงกลายเป็นดังนี้

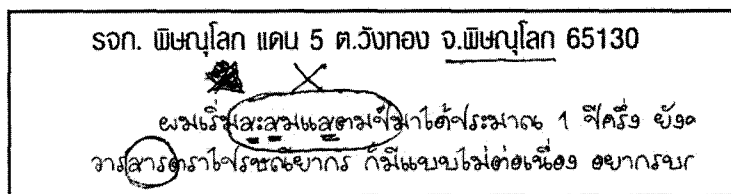
(ถ้าเป็นคนช่างสังเกต จะพบป้ายทำนองนี้ไม่น้อย)

คำที่ออกเสียง ไอ ซึ่งมีทั้ง ไ - ใ - และ -ย เดียวนี้เขียนกันไม่ค่อยจะถูกต้องเสียแล้ว ทั้งนี้เพราะไม่สอนวิชาไวยากรณ์ไทย, วิชาหลักภาษาไทย, วิชาเขียนไทย และนำเอาวิธีสอนภาษาฝรั่ง คือ Teaching of Language Arts มาใช้เป็นวิธีสอนภาษาไทย (วิธีสอนภาษาฝรั่งวิธีนี้ในสหรัฐอเมริกาใช้สอนเด็กอเมริกันแล้วเด็กอเมริกันก็อ่านและเขียนภาษาของตัวเองไม่ได้) ⁹

ในการเขียนพยานุชนะไทยก็พบว่ามีการเขียนแบบแปลก ๆ มากขึ้น เช่น ตัว ส.เสือ เขียนแบบนี้

1

2

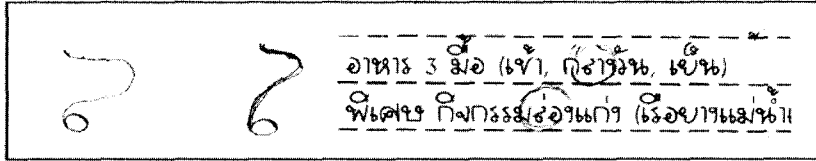

3

⁹ Lee Iacocca ; **Talking Straight** บุญมาก พรหมพ้วย สมภพ โรจนพันธ์ (แปล) **พูดอย่างคนใจถึง** (หน้า 343-363)

- 1 , 2 ลายมือเขียนจดหมายถึงคอลัมน์ในวารสารฉบับหนึ่ง มาจาก 2 จังหวัด
- 3 จากพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง สำนักงานอยู่ในกรุงเทพฯ

ข้อสังเกต ทั้ง 3 นั้นมาจาก 3 สถานที่ ใช้วิธีการเขียนเหมือนกัน และผิดเหมือนกัน ผู้เขียนพบว่า ตัว ล.ลิง เขียนเหมือนตัว ร.เรือ กลับหลังหัน ดังนี้

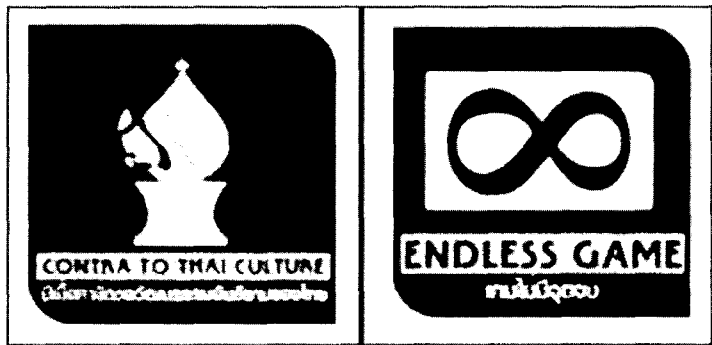

นี่เป็นตัวอย่างเล็กน้อยแต่พบอยู่ทั่วไป เด็กๆ อ่านแล้วคิดว่า “ถูก” ก็เขียนตาม สื่อเหล่านี้กำลังให้การศึกษาโดยอ้อมแก่เด็ก ๆ อยู่ตลอดเวลา

การคิดและการกระทำที่ขาดความเป็นไทย

อีกประการหนึ่งเดี๋ยวนี **คนไทยส่วนหนึ่งคิดอะไร ทำอะไร แล้วออกมาไม่เป็นไทย** ดังตัวอย่างนี้

จากหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง มกราคม ๒๕๕๐

คิดและกระทำออกมาให้เป็นไทยๆ ได้ใหม่ประชาชนชาวบ้านเขาจะได้รู้เรื่องไปด้วย
 การพูด การคิด การกระทำ เป็นวัฒนธรรม (ส่วนหนึ่ง) ของวัฒนธรรมไทย **เมื่อใดสูญเสียวัฒนธรรม**
เมื่อนั้นจะสูญเสียชาติ พึงระวังให้มาก

นำห้วงเด็กไทยตกลาษาไทย

ต้นเดือนตุลาคม 2550 มูลนิธิริ่มฉัตรซึ่งเป็นของเอกชนได้เปิดเผยความอ่อนด้อยด้านวิชาภาษาไทยของเด็กไทยในการแข่งขันในโครงการเพชรมงกุฎ เป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก ดังต่อไปนี้

พระเทพภาวนาวิกรม ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไตรมิตรวิทยาราม ประธานมูลนิธิริ่มฉัตร เปิดเผยว่าจากการที่มูลนิธิริ่มฉัตรได้ให้การอุปถัมภ์การจัดกิจกรรมการแข่งขันความสามารถนักเรียนตามโครงการเพชรยอดมงกุฎ ในสาระวิชา 7 ประกอบด้วย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย พระพุทธศาสนา ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น ซึ่งเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2541 อย่างต่อเนื่องมาทุกปีจนเข้าปีที่ 10 ในปี 2550 และเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา มูลนิธิริ่มฉัตรได้จัดทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความสามารถในทุกสาขาเพิ่มขึ้นเป็น 80 ทุน เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วย

พระเทพภาวนาวิกรม กล่าวต่อไปว่าเป็นที่น่ายินดีอย่างมากที่การดำเนินโครงการเป็นที่สนใจของนักเรียน ผู้ปกครองและโรงเรียน เพราะในปีนี้มีนักเรียนสมัครเข้าร่วมการแข่งขันรวมกว่า 80,000 คน และจากการประเมินผลนักเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันพบว่าคะแนนที่นักเรียนทำได้ในสาระวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ เด็กสามารถทำได้เทียบเท่ากับคะแนนตามมาตรฐานโลก **แต่ที่นำเป็นห่วงคือวิชาภาษาไทย เพราะนอกจากเด็กจะให้ความสนใจสมัครเข้าร่วมการแข่งขันน้อยมากแล้ว คะแนนสอบที่ออกก็ถือว่าต่ำมากเฉลี่ยแล้วได้คะแนนไม่ถึง 50% ทั้งๆที่ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ แต่เด็กไทยกลับทำคะแนนได้น้อยมาก** จึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายโดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องหันมาพิจารณาว่า

จะแก้ปัญหาอย่างไรเพื่อดึงให้เด็กรักและเห็นความสำคัญของภาษาไทย รวมถึงครูผู้สอนที่จะต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้เด็กรักและเห็นคุณค่าในภาษาไทย

“โครงการเพชรยอดมงกุฎไม่ใช่เป็นเพียงเวทีของการแข่งขันเพื่อชัยชนะ แต่เป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้เด็กนักเรียนเกิดการเรียนรู้ และรู้ระดับมาตรฐานตนเองเพื่อกลับไปพัฒนา ขณะเดียวกันก็ทำให้ครูได้รู้ถึงจุดบกพร่องที่จะกลับไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น และในช่วง 4 ปีที่ผ่านมาเด็กที่ได้รับเหรียญรางวัลจากการแข่งขันโอลิมปิกวิชาการก็ล้วนแต่ผ่านสนามเพชรยอดมงกุฎมาแล้วทั้งสิ้น” พระเทพภาวนาวิกรมกล่าว

ความคิดเห็นของศิลปินแห่งชาติท่านหนึ่ง

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติสาขาวรรณศิลป์ กล่าวว่่า “ในการเรียนภาษาไทยเด็กไทยจะต้องผ่านการคัดไทย เขียนไทยตัวบรรจงเป็นพื้นฐาน แต่ปัจจุบันดูเหมือนกับว่าเด็กไม่มีพื้นฐานเหล่านี้ สำหรับการเขียนเรียงความเป็นการเขียนจับความอย่างมีกระบวนการแบบวิธี เป็นพื้นฐานของการเขียนหลากหลายประเภททั้งจดหมาย บทความ สารคดี ภาษาไทยจึงไม่ได้มีประโยชน์เฉพาะการเรียน แต่ยังสอนเรื่องการคิดภาษาอย่างเป็นระบบอีกด้วย. แม้เราจะรู้คำศัพท์มากหรือน้อยก็ตาม หากเราไม่รู้จักใช้ภาษา ระบบการคิดไม่มี ซึ่งปัจจุบันเด็กกว่า 50% มีปัญหาเรื่องคิดคำประโยคยาวๆ ไม่เป็น ใช้คำไม่เป็น เพราะขาดพื้นฐานการเขียน การที่กระทรวงวัฒนธรรมมีการจัดประกวดเขียนเรียงความนี้จะช่วยสำรวจว่าเด็กไทยมีพื้นฐานความคิดความอ่านภาษาไทยอย่างถูกต้องหรือไม่ หากเด็กมีมาตรฐานการเขียนต่ำจะสะท้อนถึงการเรียนการสอนภาษาไทยของกระทรวงศึกษาธิการว่ามีมาตรฐานต่ำด้วย”

“ปัญหาที่เด็กมักนำภาษาไทยมาใช้แบบย่นย่อ เช่น จริงหรือเปล่า เป็น จิงปะ จิงติ ผมไม่อยากจะไปโทษกระทรวงศึกษาธิการทั้งหมด ต้องโทษสังคมที่เป็นสังคมแห่งการบริโภค ชอบหยิบทุกอย่างมาใช้โดยง่าย ๆ ไม่คำนึงถึงว่าผิดหรือถูก ทางออกเรื่องนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ต้องมีกิจกรรมหลักสูตรสอนภาษาไทยอย่างจริงจัง มีวิชาพื้นฐาน คัดไทย เขียนไทย เรียงความ ย่อความ เขียนจดหมาย ท่องอาขยาน วิชาขับร้องเพลงไทย รวมทั้งรื้อฟื้นให้เด็กรุ่นใหม่ ท่องบทอาขยานและสูตรคุณด้วย ไม่ใช่นั่งกดแต่เครื่องคิดเลขอย่างเดียว”

ผู้เขียนขอแนะนำสุนทรพจน์ของ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ อดีตนายกรัฐมนตรี ซึ่งกล่าวเนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ 29 กรกฎาคม 2550 มาไว้ในที่นี้ด้วย

“วันนี้เป็นวันสำคัญวันหนึ่ง ที่พวกเราชาวไทยจะได้ร่วมกันน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงเมตตาห่วงใยเรื่องการใช้ภาษาของคนไทยมาโดยตลอดและที่สำคัญก็คือเมื่อครั้งที่ได้มีกระแสพระราชดำรัสในการประชุมทางวิชาการว่าด้วยเรื่องภาษาไทย ในคราวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นองค์ประธานและทรงร่วมอภิปราย ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พุทธศักราช 2505 ทำให้เราได้ตระหนักและหันมาร่วมกันใช้ภาษาไทยให้มีความถูกต้องมากขึ้น พระราชดำรัสในการประชุมครั้งนั้น แสดงให้ประจักษ์แจ่มชัดว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่มีพระอัจฉริยภาพ และมีพระปรีชาสามารถรอบรู้เรื่องภาษาไทยอย่างลึกซึ้ง แดกจกาน รัฐบาลไทยจึงได้ประกาศให้วันที่ 29 กรกฎาคม ของทุกปีเป็น “วันภาษาไทยแห่งชาติ” เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2542 เป็นต้นมา

ภาษาไทยมีบทบาทสำคัญต่อประชาชนในชาติ เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารของมนุษย์ จึงเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่จักพัฒนาชาติให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าไปสู่ความเป็นอารยะยิ่งขึ้น ประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน เรามีภาษาไทยเป็นภาษาพูดและภาษาเขียนประจำชาตินับเนื่องมาแต่โบราณกาลเป็นปัจจัยสำคัญในการหล่อหลอมชนในชาติให้อยู่ร่วมกันอย่างเป็นปึกแผ่น มั่นคง ดำรงไว้ซึ่งอิสรภาพและเอกราชอันยาวนานสืบต่อกันมา ภาษาไทยจึงเป็นมรดกล้ำค่าทางวัฒนธรรมที่คนไทยเราได้รังสรรค์ด้วยอัจฉริยภาพ ผ่านกาลเวลาและการสะสมกลั่นกรองปรับปรุงมาหลายยุคหลายสมัย จนเกิดเป็นภูมิปัญญาความรู้ที่หาค่ามิได้ และเป็นเอกลักษณ์สำคัญที่แสดงความเป็นชาติไทยของเรา ดังนั้น เราซึ่งเป็นคนไทยทุกคนจึงควรรัก หวงแหน จดจำ รำลึกถึงความสำคัญของภาษาไทย และร่วมกันอนุรักษ์พัฒนาหรือปรับปรุงภาษาไทยให้สมบูรณ์ครบถ้วนสืบต่อไป

วันภาษาไทยแห่งชาติที่เวียนมาบรรจบครบรอบปีอีกวาระหนึ่งในวันนี้ เป็นโอกาสสำคัญที่เราคนไทยจักได้ร่วมกันปลุกจิตสำนึกให้ตระหนักถึงคุณค่าของภาษาไทย ช่วยกันสร้างความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้นในจิตใจของคนในชาติ ทำให้ภาษาไทยเป็นภาพสะท้อนของความเจริญรุ่งเรืองจากอดีตตราบจนถึงปัจจุบัน และเป็นสื่อกลางที่สร้างความเข้าใจอันดีงามระหว่างความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อก่อให้เกิดเป็นพลังในการสร้างสรรค์และการพัฒนาชาติให้รุ่งเรืองไพบูลย์ต่อไป

การพัฒนาภาษาไทยให้ยั่งยืนนอกจากจำเป็นต้องดำเนินการกันอย่างต่อเนื่องและจริงจังแล้ว ยังต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของคนในชาติและทุกสถาบันตั้งแต่ครอบครัวสถานศึกษา สถาบันศาสนา และสื่อมวลชนทุกแขนง ในการช่วยกันปลุกฝังให้เยาวชนรู้และรักในภาษาไทยและเป็น

แบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สร้างสรรค์ ส่งเสริมการพัฒนาภาษาไทยให้ดำเนินไปในทิศทางที่เหมาะสม เพื่อภาษาไทยของเราจะได้ดำรงอยู่อย่างมั่นคงถาวร สืบสนองตามพระราชเจตนารมณ์ และเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต่อไป”

สาเหตุของปัญหาความอ่อนด้อยในทักษะการใช้ภาษาไทยนั้นอาจจะมีมาจากหลายสาเหตุการที่จะแก้ปัญหานี้ได้จำเป็นต้องวิจัย **ค้นหาต้นเหตุให้พบ แล้ว แก้ที่ต้นเหตุ** ของทุกปัญหา ไม่ใช่แก้เพียงจุดหนึ่งจุดใดเพียงจุดเดียว คงแก้ไม่สำเร็จและไม่ใช่ว่าคิดเอาเองว่าปัญหาคงเกิดจากอันนั้นอันนี้ซึ่งไม่รู้ว่ามีเป็นจริงอย่างที่คิด ๆ กัน

หรือเปล่า แน่จนที่สุด **ปัญหาหนึ่งคือ ปัญหาการศึกษา** ซึ่งมีทั้งปัญหาหลักสูตรวิชาภาษาไทย ปัญหาครูภาษาไทย ปัญหาการสอนภาษาไทย ปัญหาวิธีสอนภาษาไทย ปัญหาการวัดและประเมินผลการสอนภาษาไทย และปัญหาการวัดและประเมินผลทั้งหมด ดูๆไปแล้ว ถ้าจะให้สัมฤทธิ์ผลจริงๆ คงจะต้องยกเครื่องกันทั้งหมด เพราะในวงการศึกษาคำพูดของ คุณอนุภพ (นามแฝง) จากคอลัมน์ “เห็นมาอย่างไรเขียนไปอย่างนั้น” มาใช้ในที่นี้ที่ว่า **“ความถดถอยขององค์กรทั้งหลาย ย่อมมีรากเหง้าด้วยกันทั้งสิ้น ถ้าแก้ไม่ตรงรากเหง้า ปัญหาจะพอกพูนจนยากกว่าจะแก้ไขได้ ...”**

วรวิทย์ วตินสรการ

บรรณานุกรม

- ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช. “ช่วยด้วย,” **หนอนหนังสือ**. ฉบับปฐมฤกษ์ 1 เมษายน 2531.
 ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ : บริษัท นานมีบุ๊คพับลิชชิ่ง , 2546.
 กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวพระราชดำริแก้รัชกาล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2528.
 วรวิทย์ วตินสรการ. “การพูด,” **สารานุกรมศึกษาศาสตร์**. ฉบับที่ 37 เดือน กรกฎาคม 2549.
 วรวิทย์ วตินสรการ. **การศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2546.
 Lee Iacocca. **Talking Straight**. บุญมาก พรหมพ้วย , สมภพ โรจนพันธ์ (แปล) ; **พูดอย่างคนใจถึง**. กรุงเทพฯ : บริษัท มัณฑนาสถาปัตย์ จัดพิมพ์ , 2532.